

Hoofdstuk 5. Uitvoeringsprogramma

Dit structuurplan staat in het teken van het realiseren van een kwaliteitsimpuls. In plaats van hectares en aantallen wordt nadrukkelijk ingezet op verbetering, benutting en opwaardering van het bestaande. Dit neemt niet weg dat er ook een aantal zaken tot 2020 nieuw zal worden gerealiseerd. In het voorliggende hoofdstuk is in het uitvoeringsprogramma een overzicht gegeven van de acties en projecten die voortvloeien uit het structuurplan. Soms betreft het hier lopende projecten of programma's, soms ook nieuwe zaken.

Er is een onderscheid aangebracht in drie categorieën, te weten:

- Strategische projecten: dit is een selectief aantal projecten die in sterke mate bijdragen aan de (nieuwe) ruimtelijk-economische structuur in 2020.
- Programma's: programma's zijn langlopend en hebben met name een kwaliteitsimpuls ten doel. Dit is een actie van voortdurende zorg.
- Projecten: projecten zijn afgebakend en kennen een duidelijke afbakening van het begin en einde

Per project is voorts een globale inschatting van kosten gegeven, evenals dat een projecttrekker is benoemd.

1. Strategische projecten

Er is een zestal strategische projecten benoemd, te weten:

- Project 1: De Lanen
- Project 2: Woon- en vaarwaterwereld
- Project 3: Realisatie bijzondere woonmilieus
- Project 4: Ontwikkeling Oranjedal
- Project 5: Pilot functieverbreding de Monden
- Project 6: Gebiedsontwikkeling Dierentuin Emmen

1.1: Ontwikkeling De Lanen

Ontwikkeling ontsluitingsassen Emmen-A37

De A37 wordt de komende jaren dé katalysator voor een aantal grote ruimtelijk-economische ontwikkelingen. De gerichtheid van de plaats Emmen op de A37 neemt sterk toe. Het verkeer heeft twee mogelijkheden om vanuit Emmen de A37 te bereiken (en vice versa). Deze entreeassen zullen derhalve aan belang (en drukte) sterk toenemen. Dit biedt mogelijkheden voor een kwaliteitsimpuls langs c.q. van beide wegen. Ingezet wordt op een transformatie richting lanen/boulevards.

De as Klazienaveen-Emmen (N862) biedt in dit licht gezien mogelijkheden tot een verdere ontwikkeling tot bedrijvige stadsboulevard. Immers aan de westzijde zijn reeds de bedrijventerreinen Bargermeer en A37 gelegen. Het is de bedoeling dat deze as de komende planperiode verdubbeld wordt. De bedrijfsmatige functies bieden de mogelijkheid de as te versterken en om te vormen tot een stadsboulevard. Dit betekent dat er veel aandacht zal uitgaan naar de uitstraling en beeldkwaliteit van de bedrijven richting de 'buitenkant'. Aan de andere zijde van de weg ligt behalve Nieuw Dordrecht agrarisch gebied. Deze scherpe begrenzing is kenmerkend voor Emmen. Desalniettemin heeft deze as potenties uit te groeien tot hoogwaardige stadsboulevard. Het tracé van de vaarverbinding Erica-Ter Apel biedt ter hoogte van het bedrijvenpark A37 bijzondere ontwerpkansen.

Langs de laan naar Nieuw – Amsterdam wordt gestreefd naar een hoogwaardige woonwerk as. Kwaliteit van de inrichting en bebouwing staat hier duidelijk voorop. Op deze wijze wordt

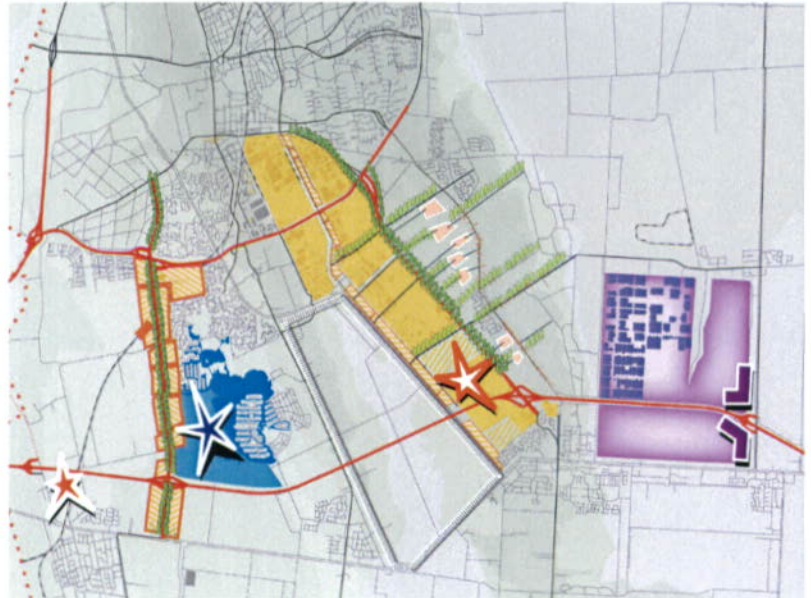
ingespeeld op en ruimte gegeven aan een sterk groeiend marktsegment. Tegelijkertijd biedt deze functie meer dan voldoende ruimte en uitstraling om de gewenste transformatie te bewerkstelligen. In de buurt met de kruising met het spoor wordt het nieuwe station Emmen-Zuid gerealiseerd. Deze voorziening is een extra aantrekkelijke vestigingsvoorwaarde voor de hoogwaardige woon/werk vormen.

Planperiode

De ontwikkeling van de stadsboulevard vindt plaats in samenhang met de verdubbeling van de N862. Afstemming van de ontwikkeling van beide ruimtelijk-economische ontwikkelingsassen is wenselijk. De ontwikkeling van de woonwerkas vindt gefaseerd plaats. In de eerste fase vindt ontwikkeling van het gedeelte ter hoogte van De Rietlanden plaats. Tevens wordt de omvorming van de weg tot laan ingezet. Tijdens fase 2 vindt ontwikkeling van het gedeelte ter hoogte van Parc Sandur aan weerszijden van de weg plaats.

Consequenties

Realisatie van de hoogwaardige stadsboulevard 'Dordse Allee' heeft implicaties voor een gedeelte van Bargermeer, dat meer nog dan in de huidige situatie in het zicht komt te liggen. Tevens ligt er een ontwerppoging voor het zuidelijkste gedeelte van de Dordse Allee, waar een koppeling met de vaarverbinding wordt gelegd.

Projectkenmerken

Masterplanontwikkeling en uitwerking. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- bereikbaarheid
- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

BVB- ruimtelijke ontwikkeling

1.2: Realisatie Vaarwaterwereld

Binnen de vaarrecreatie is het gedeelte Erica – Ter Apel een van de ontbrekende schakels in het (inter)nationale vaar netwerk. In het kader van de Agenda voor de Veenkoloniën is het projectenplan 'herstel vaarverbinding Erica-Ter Apel' opgesteld. De verbinding wordt de komende jaren aangelegd. Het streven is vanaf circa 2015 de gehele route bevaarbaar te hebben.

Door de realisatie van de vaarverbinding ontstaat een vaarrecreatie verbinding van formaat die een brede uitstraling heeft. De vaarroute an sich is alleen al interessant. Komend vanuit het westen over de Hoogeveense vaart heeft de recreant allereerst de mogelijkheid tot aanleg in het pittoreske Nieuw Amsterdam. De Hoogeveense Vaart kan gevolgd worden tot de Bladderswijk. Langs het modernste (en mooiste) bedrijventerrein dat Emmen te bieden heeft, het Bedrijvenpark A37, waaromheen de vaarroute zich cirkelt wordt vervolgens het Oosterbos en tuinbouwgebied Klazienaveen - Rundedal bereikt. Via de randen van het landgoed Scholtenszathe wordt vervolgens middels het Veenparkkanaal het hoogveengebied Berkenrode doorsneden. Na het Veenpark zelf (aanleg- en verblijfsmogelijkheden) takt de vaarroute in Barger Compascuum aan op het Oosterdiep. Door het lint en Emmer Compascuum wordt uiteindelijk nabij Ter Apel de grens met de provincie Groningen bereikt.

Het bevaarbaar maken van deze route is een eerste impuls voor het Veenkoloniale gebied waar het doorheen loopt. De route dient echter vooral als katalysator voor een verdere ontwikkeling van het omliggende gebied. Het lint waar in het oosten van de gemeente (Barger-Compascuum-Emmer-Compascuum) doorheen wordt gevaren wordt versterkt middels het toevoegen van woningen. Stedenbouwkundig streefbeeld hierbij is de realisatie van een dubbellint. Daarnaast zullen initiatieven die annex zijn aan of aansluiten bij de vaarroute gestimuleerd worden. Hierbij kan gedacht worden aan fietsenverhuur, bed and breakfast, natuurontwikkeling, horeca, verblijfsrecreatie of andersoortige leisure activiteiten. Een aantal plekken langs de route zal worden ingericht.

Een bijzondere koppeling wordt gelegd met het waterretentiegebied Oranjedal. Door het veranderende klimaat in ons land zal de hoeveelheid water in een gebied groter worden. Dit verschil, de wateropgave, dient binnen een gebied opgevangen te worden. Om te voorkomen dat dit leidt tot wateroverlast zijn extra maatregelen nodig, zoals het langer vasthouden of het bergen van water. Er is derhalve ruimte nodig voor het creëren van extra oppervlaktewater. In het kader van de samenwerking in het stedelijk netwerk Zuidoost Drenthe is de berging van water één van de thema's waar op regionaal niveau onderzoek is verricht en bestuurlijke overeenstemming is bereikt. Voor wat betreft de gemeente Emmen kan het overgrote deel van de wateropgave in het Oranjedal worden geborgen.

De combinatie van een vaarverbinding met een wateroppervlak biedt op toeristisch vlak bijzondere kansen. Een nieuw te realiseren wateroppervlakte biedt behalve kansen voor de gemotoriseerde toervaart ook kansen voor andere vormen van watersport (zeilen, zwemmen, e.d.). Ruimtelijk kan bovendien de verbinding worden gelegd met de Grote Rietplas, waardoor aan de zuidzijde van Emmen een (water)recreatief complex van formaat kan ontstaan. Uiteraard kan dit gepaard gaan met faciliteiten als haventje, horeca en/of verblijfsrecreatie. Het een en ander

dient nader te worden uitgewerkt op markttechnisch en financiële haalbaarheid.

De ontwikkeling van de vaarroute is niet derhalve zozeer gericht op de realisatie van een verbinding tussen Erica en Ter Apel. Veel meer is de vaarroute een ruggengraat voor allerlei nieuwe ontwikkeling. Voor bestaande dorpen, voorzieningen en/of attracties biedt het kansen tot uitbouw, ook biedt de route kansen voor nieuwe impulsen in de dorpen en/of het buitengebied.

Planperiode

Ontwikkeling van de vaarverbinding vindt plaats in de periode 2007-2015. De hiermee annex zijn gebiedsontwikkeling is volgend op deze planning.

Consequenties

De provincie Drenthe is trekker van de realisatie van de vaarroute. Voor de samenhangende gebiedsontwikkeling is de gemeente Emmen de aangewezen organisatie

Projectkenmerken

Aanleg van de vaarroute betreft uitvoering. Voor de bredere gebiedsontwikkeling wordt aangesloten op een aantal andere plannen (Oranjedal, Scholtenszathe, gebiedsontwikkeling ILG, dorpsontwikkelingsplannen). Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- bereikbaarheid (water)
- werken (leisure + sociaal economische impuls)
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

Kosten voor realisatie van de verbinding bedragen € 33,5 miljoen.

Projecttrekker

BVB- toerisme, economie en ruimtelijke ontwikkeling

1.3: Pilots sociaal-economische impulsen De Monden

Ruimtelijk en uiterlijk is het Veenkoloniale gebied van De Monden sterk agrarisch van karakter. De verwachting is dat dit tot 2020 in het grootste gedeelte ook wel zo zal blijven, al zal wel de helft van het aantal landbouwbedrijven stoppen. De autonome ontwikkeling van de landbouw zal voor delen van de Monden verschillend verlopen. De zanddorpen Roswinkel en Weerdinge zullen door de geringe vitaliteit van de landbouw hun agrarische karakter eerder verliezen dan de Veenkoloniale delen Nieuw Weerdinge en Emmer Compasuum. Voor deze laatste twee deelgebieden geldt dat relatief minder grond beschikbaar zal komen én dat er meer vitale bedrijven gevestigd zijn die baat hebben bij extra grond. In het centrale deel van de Monden kan bovendien worden afgewacht in hoeverre schaalvergroting en/of alternatieve teelten (energieteelten, melkveehouderij) soelaas bieden. Daarnaast kunnen ook andere functies betrokken te worden in een zoektocht naar nieuwe dragers. Voorbeeld hiervan is water. Wellicht zijn er mogelijkheden voor de winning of berging van water.

Pilot schaalvergroting: Samen met sector en gebied kansrijke agrarische ontwikkeling in beeld brengen en hieraan vorm en inhoud geven.

Het geluidssportcentrum Pottendijk is bestaande grootschalige leisurevoorziening en biedt kansen voor een verdere ontwikkeling. Nader onderzocht en uitgewerkt dient te worden of en in welke mate uitbreiding van de activiteiten haalbaar is. Tevens dienen ook aanverwante functies meegenomen te worden, zoals horeca en verblijfsmogelijkheden.

Pilot Pottendijk

Om verpaupering te voorkomen geldt dat leegstand zal worden voorkomen door het toestaan van meer niet-agrarische bedrijvigheid. Hiertoe zal in samenspraak met de provincie Drenthe (POP) en een vertegenwoordiging uit het gebied ten behoeve van het nieuw op te stellen bestemmingsplan buitengebied een pilot worden opgezet. In de pilot wordt nader verkend in welke mate de erven behouden kunnen worden. Vorm is hier minstens zo belangrijk als functie.

Behalve het voorkomen en beperken van leegstand door functieverruiming heeft de pilot ook nog een tweede doel. Daar waar veel bedrijven (dreigen te) stoppen, met name de omgeving van Roswinkel is een plan nodig om enerzijds het gebied een economische impuls te geven en anderzijds een dreigende verpaupering en verrommeling tegen te gaan.

Onderzoek van Alterra heeft laten zien dat de dreigende verpaupering in het Veenkoloniale deelgebied Roswinkel het grootste is. Daarom wordt de pilot voor dit gedeelte in het leven opgericht met een tweetal doelen:

- Leegstand & regelgeving: moet de regels veranderd c.q. verminderd worden om nieuwe ontwikkelingen/ bedrijvigheid mogelijk te maken?
- Omgang met vrijkomende grond: transitie, extensivering, functiecombinaties en/of opschaling. Bij Roswinkel bestaat de mogelijkheid aansluiting te zoeken op de projecten van de Ronde en de Vaarverbinding.

De omgeving van Weerdinge is een twee agrarisch gebied die onder druk komt te staan in de periode tot 2020. Met als basis de resultaten van de pilot Roswinkel kan vervolgens een strategie voor Weerdinge e.o. worden opgezet. Naast de pilot regelgeving & ruimte worden de belangrijkste sociaal-economische impulsen verwacht van het landgoed Scholtenszathe, de gebiedsontwikkeling Vaarverbinding Erica-Ter Apel en het Actieplan Emmer-Compascuum.

Pilot leegstand & functieverbreiding: Samen met gebied en provincie nadere criteria formuleren ten aanzien van hergebruik leegstaande panden. Accentverschuiving van functie naar vorm. Tevens is een zoektocht naar nieuwe wegen om strategie te formuleren ten aanzien van vrijkomende gronden noodzakelijk.

Projectkenmerken

Uitvoeren van een aantal op uitvoering gerichte pilots. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM, in eerste instantie onderzoekskosten

Projecttrekker

BVB- economie

1.4: Realisatie bijzondere woonmilieus

Met name om nieuwe bewoners naar Emmen te trekken zijn nieuwe woonmilieus nodig. Het betreft hier ongeveer 2.600 woningen (incl. ca. 1.000 woningen fase 2 en 3 Delftlanden). Er ligt derhalve een opgave een aanzienlijk aantal woningen in diverse, bijzondere woonmilieus aan te bieden. Deze woninguitbreiding kan niet in één keer gerealiseerd worden. Immers er wordt ingezet op een breed scala aan woonmilieus. Gebaseerd op de onderzochte woonvoorkeuren wordt een aantal pilots gestart. Op deze wijze wordt in beeld gebracht hoe markttechnisch gereageerd wordt op de verschillende woonmilieus. Er zit immers nog een groot verschil tussen een boswoning willen en een boswoning daadwerkelijk kopen.

Afhankelijk van hoe de verschillende pilots aanslaan, kunnen de meest succesvolle woonmilieus stapsgewijs uitgebouwd worden⁶⁴. Voor het welslagen van een dergelijke ingrijpende impuls in de Emmense economie is ook een effectieve promotiecampagne met grote reikwijdte nodig. Ervaringen elders (Blauwestad in Winschoten) laten dit heel duidelijk zien. Bij dit project is gekozen voor een onconventionele aanpak die de nodige inspanningen vergt.

Bij het ontwikkelen van nieuwe woonmilieus zal de vraag goed bij de betrokkenen in het achterhoofd moeten zitten voor wie we dit bouwen, en dan niet alleen demografisch en sociaal-economisch maar ook sociaal-cultureel. Het risico van blindstaren op één of twee groepen (of dit nu "gouden genietters", "zilveren zorgelozen" of bijvoorbeeld "nieuwe conservatieven" zijn) en alles naar de van hen verwachte vraag toe redeneren is aanwezig. Waar het omgaat is dat Emmen zich wil onderscheiden van andere gemeenten (waar veelal de leefstijlbenadering wordt gevolgd). Dus moeten we beginnen met het maken van een kwalitatief goed en voldoende onderscheidend product, vervolgens een goede analyse maken van doelgroepen voor wie dit een aantrekkelijk genoeg aanbod is en daarvoor een marketingstrategie opstellen.

Er is een vijftal typen woonmilieus genoemd, te weten:

- **Lintwonen:** Het buitengebied van de gemeente Emmen, en dan vooral het Veenkoloniale deel, kenmerkt zich door zijn openheid. In samenhang met de aanwezige linten (wijken, kanalen, al dan niet met groen en bebouwing). Om de openheid te behouden, zullen nieuwe ontwikkelingen met name in en langs deze linten plaatsvinden. Binnen de gemeente zijn er meerdere linten die zich voor een verdichting lenen; anderzijds is het niet het doel alle linten te ontwikkelen. Met name de structuurbepalende linten komen in aanmerking voor een ontwikkeling. Uitgangspunt is wel dat er ook iets bijzonders wordt gerealiseerd; het gaat derhalve om meer dan alleen het 'volbouwen' van een lint. Bijzondere kansen worden voorzien voor het lint langs de vaarverbinding Erica-Ter Apel. Tussen Barger Compasuum en Emmer Compasuum is ruimte voor de ontwikkeling van bijzonder lintwonen. Hier liggen mogelijkheden wonen te combineren met een aansluiting op doorgaand vaarwater. Bij het verdubbelen/versterken van het lint tussen Barger- en Emmer Compasuum kunnen de woonfunctie en de gewenste vaarverbinding Erica Ter Apel elkaar versterken. Een deel van de vaarverbinding krijgt een verblijfsrecreatief karakter (ligplaatsen), terwijl een ander deel een sterker woonkarakter krijgt. 'Wonen in een lint' sluit goed aan op de beeldvorming over c.q. associatie met Emmen en is daarom kansrijk. Inzet op de versterking van een aantal linten kunnen naar schatting meerdere tientallen woningen worden gerealiseerd (ca. 250 tot 350). Naast lintwonen langs de kanalen in de Veenkoloniën kunnen ook andere waterlijnen in aanmerking komen, zoals bijvoorbeeld de Runde ('beekwonen') of het Dommerskanaal.
- **Erfwonen ('nieuwe erven')**: De zuidzijde van de gemeente met de randveenontginningen en het Schoonebeekdiep kennen een geheel eigen kwaliteit. Met onder meer het Westerse Bos en Oosterse Bos vormt dit gebied een zeer aantrekkelijke (woon)omgeving. Naast 'veenlinten', zoals langs de vaarverbinding in het Veenkoloniale landschap, zijn ook de 'nieuwe erven' in het landschap van het Schoonebeekdiep kansrijk. Een tweetal voorbeelden, te weten "Westerse bos" met 28 eenheden op 15 ha grond en 'Middendorp' met 25 eenheden op 12 ha grond laat een ruimtelijk concept zien dat voortbouwd op de karakteristiek van deze omgeving. Deze voorbeelden kunnen als stempels herhaald worden uitgevoerd in de zone tussen Schoonbeek en Nieuwe-Schoonebeek. Naar omvang gemeten zal het aantal woningen niet al te groot zijn. Het landschappelijke (inpassing, streekeigen architectuur) en economische effect (hoog in de markt) daarentegen maakt de nieuwe erven tot een aantrekkelijk woonmilieu.

⁶⁴ Niet alle typen woonmilieus lenen zich voor zeer kleinschalige pilots. Waterwonen vergt een forse voorinvestering in het landschap, die alleen mogelijk is als er ook een groot aantal woningen aan gekoppeld wordt. Minder dan bij andere woonmilieus kan dus de omvang langzamerhand worden opgevoerd.

- **Boswonen** is een kansrijk woonmilieu, omdat Drenthe bij uitstek wordt geassocieerd met zand en bos. Het landschap van de Hondsrug kan hier tegelijkertijd mee versterkt worden. Met het boswonen wordt een dubbele doelstelling nagestreefd. Enerzijds wordt het landschap versterkt door de aanleg van bos. Anderzijds ontstaat er een plek voor nieuwe woonmilieus. Aanplant en beheer van een bosperceel met woning zou in principe bij de eigenaar neergelegd kunnen worden. In een pilot dient nader geëxperimenteerd worden met de wijze waarop het beste aan dit concept invulling kan worden gegeven. Er kan voor gekozen worden als gemeente het concept te ontwikkelen, hiervoor partijen te benaderen om het concept gezamenlijk te realiseren, danwel kan gekozen worden voor bewonersgemeenschappen die gedeeltelijk zelf de openbare ruimte aanleggen of onderhouden (bos, recreatieve paden). Een pilot kan in publiek – private samenwerking worden uitgewerkt in een strategisch project (zie hoofdstuk 5). Uit een *verkennende studie*⁶⁵ naar locaties en mogelijkheden komt naar voren dat er op de Hondsrug en haar uitlopers meerdere locaties zijn (max. 900 ha en 2.265 woningen) waar het boswonen mogelijk is.
- **Weidewonen:** In het totstandkomingsproces van het Structuurplan is voor de tweede en derde fase van de Delftlanden het concept 'wonen aan de wei' gelanceerd. In dit concept worden lange stroken met woningen afgewisseld door lange stroken weiland. De grenzen zijn duidelijk geaccentueerd met bomen. Noodzakelijk is dat het Masterplan Delftlanden wordt herzien, om hier beter in te kunnen spelen op wat de markt vraagt (meer landelijke c.q. dorpse woonmilieus in plaats van (groen)stedelijk). In het Masterplan is destijds ruimte voor maximaal 1.900 woningen voorzien. Dit aantal zal fors omlaag gebracht moeten worden (circa 1.000).
- **Laanwonen/werken:** Als laatste woonmilieu is in de vorige paragraaf al de woonwerkcombinatie geïntroduceerd langs de Nieuw Amsterdamse straat en in minder mate langs de N862 (Emmen-Klazienaveen). Ingezet wordt om een transformatie van het wegbeeld en –profiel tot lommerrijke lanen. Langs deze lanen is de ruimte voor de combinatie van hoogwaardige woon- en werkvormen. In eerste instantie wordt ingezet op maximaal 150 eenheden.

Tenslotte bestaat er de mogelijkheid in te spelen op de in ons land toenemende vraag naar wonen aan het water. Zowel binnen de Delftlanden fase 2 en 3 als wellicht ook in combinatie met daarvoor aangewezen locaties voor waterberging liggen er kansen om een dergelijk woonmilieu te realiseren. Planvorming hieromtrent vindt in twee afzonderlijke projecten plaats.

Planperiode

Na vaststelling van het Structuurplan wordt gestart met nader locatie-onderzoek van de verschillende woonmilieus. Separaat zal voor elk woonmilieu, voor zover mogelijk, een pilot worden uitgevoerd.

- Voor wat betreft laan wonen/werken vindt aansluiting plaats met de plannen ten aanzien van de Nieuw Amsterdamse straat;
- Voor wat betreft Delftlanden vindt de planvorming in een apart kader plaats (zie volgend hoofdstuk);
- Voor de (on)mogelijkheden van waterwonen wordt aansluiting gezocht bij de bestaande planvorming en discussies die ten aanzien van de waterbergende functie.

Behalve planontwikkeling en realisatie van een zo goed en mooi mogelijk resultaat is het van belang dat nauwgezet de marktinteresse, doelgroepen e.d. in kaart wordt gebracht. Op basis hiervan kan verdere ontwikkeling van een aantal woonmilieus plaatsvinden.

Consequenties

⁶⁵

Een aantal gebieden die voor één van de woonmilieus in potentie geschikt zijn dient planologisch te worden gereserveerd. Dit betekent echter niet dat hier daadwerkelijk ook woningbouw plaats zal vinden. Het en ander zal afhangen van de woningmarkt. Door middel van deze strategie kan echter wel marktgericht en vlot worden ingespeeld op de vraag. In onderstaande tabel is een principe-verdeling van woningen over de diverse woonmilieus weergegeven. De exacte aantallen hangen echter af van de mate van succes per woonmilieu. Zodoende kan er met aantallen tussen de milieus geschoven worden. De pilots worden op korte termijn opgepakt. Na 2010 levert de lokale vraag niet meer de grootste input voor de gemeentelijke bouwopgave en dienen nieuwe Emmenaren binnengehaald te worden.

	Weidewonen	Boswonen	Lintwonen	Laanwonen/Werken	Erfwonen	Overig	Totaal
Bandbreedte	0-1900	0-2265	0-350	0-150	0-50	?	> 5.000
Principe-toedeling	1.000	300	300	100	50	850	2.600

Projectkenmerken

Start met uitvoeren van pilots in aantal specifieke woonmilieus. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- wonen
- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM, in eerste instantie onderzoekskosten

Projecttrekker

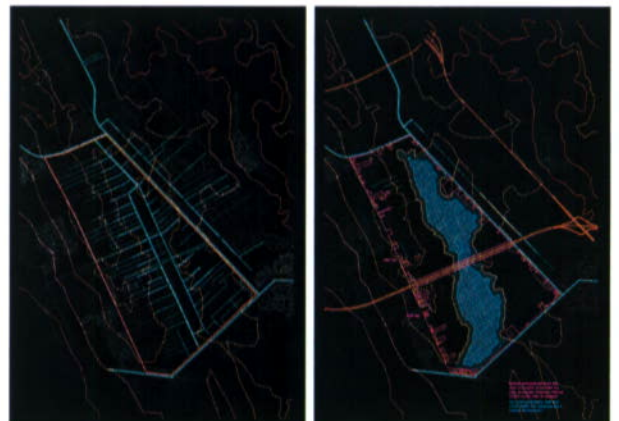
FRO en BVB- wonen

1.5: Gebiedsontwikkeling Oranjedal

In het kader van de Intentieverklaring Lokaal Bestuursakkoord Noodretentie is binnen het stroomgebied van het waterschap Velt & Vecht de wateropgave voor de gemeente Emmen berekend⁶⁶. De totale wateropgave voor de gemeente Emmen bedraagt 2,71 miljoen m³, uitgaande van een hoeveelheid water die een in de 100 jaar voorkomt. Binnen de gemeente is een aantal gebieden onderzocht in natuurlijke laagtes die in aanmerking komen voor een waterbergende functie. Veruit het grootste gedeelte hiervan kan worden opgevangen binnen het Oranjedal.

Uitgangspunt bij de wateropgave en locatiekeuzes ten behoeve van de Intentieovereenkomst is het streven naar meervoudig ruimtegebruik geweest. Of te wel, door de zeer lage overstromfrequentie zijn functiecombinaties mogelijk c.q. wenselijk. Hierbij kan gedacht worden aan functies als natuur, stadsvernieuwing, recreatie, herstructurering van de landbouw en reguliere waterberging (ook ten behoeve van hoeveelheden water die eens per 25 of 50 jaar valt is (een deel van) ruimte nodig).

Het aanwijzen of bestemmen van een gebied voor een retentiegebied levert een beperking op. Het kan echter ook als kans worden opgevat om het gebied integraal te

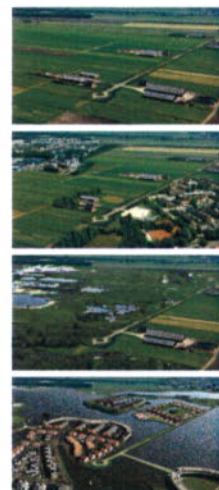
⁶⁶ Door de provincie Drenthe wordt een strategische milieubeoordeling uitgevoerd waarin de locatiekeuzes in het kader van de regionale noodbergingsproblematiek zijn onderzocht.

ontwikkelen. De waterbergingsopgave wordt dan gebruikt om het Oranjedal te ontwikkelen tot een aantrekkelijke omgeving om te recreëren. Dit sluit aan op de directe omgeving met Parc Sandur, en De Rietplas en de Vaarroute Erica-Ter Apel. Het retentiegebied dat slechts in perioden van extreme watersnood onder water komt staan, kan ook deels permanent onder water worden gezet (peilwisselingen wel mogelijk), waardoor een zeilplas van formaat ontstaat.

Hiertoe is een drietal varianten opgesteld. Aan de hand van deze varianten wordt in het vervolgtraject een keuze gemaakt. De 3 varianten zijn:

1. Het Oranjedal blijft de huidige agrarische functie behouden; deze wordt gecombineerd met de noodbergingsfunctie. Dit betekent dat het gebied gemiddeld eens in de 100 jaar onder water loopt kan komen te staan. Het huidige stelsel van waterlopen en wijken kan worden aangepast om de bergingscapaciteit te vergroten.
2. Het deel ten noorden van de A37 wordt een permanente waterplas, waar eens in de zoveel tijd een wateroverschot op gespuid kan worden, en waarbij recreatieve functies ontwikkeld kunnen worden (zeilplas, oever- en landrecreatie). Aan de zuidzijde van Emmen verschijnt zo een leisurecluster. Bijkomend voordeel van het onder water zetten van het gebied is dat de kenmerkende openheid op deze plek gewaarborgd blijft.
3. Het deel ten noorden en ten zuiden van de A37 wordt een permanente waterplas, waar eens in de zoveel tijd een wateroverschot op gespuid kan worden, en waaraan woningbouw en recreatieve functies ontwikkeld kunnen worden (zeilplas, oeverrecreatie). Deze en vorige variant hebben als voordeel dat de recreatieve functie een goede aansluiting biedt op één van de andere strategische projecten, de gebiedsontwikkeling Vaarverbinding Erica- Ter Apel. Ook een aansluiting op de Grote Rietplas is een optie. Het een en ander is echter sterk afhankelijk van de haalbaarheid (civieltechnisch, hydrologisch, ruimtelijk en financieel).

Als vervolg op het structuurplan worden de verschillende varianten nader uitgewerkt en in brede zin op haalbaarheid beoordeeld. Gezien de aard en omvang van het project, wordt nauwe samenwerking met een aantal partners gezocht (provincie Drenthe, waterschap Velt en Vecht) naar een voorkeursvariant voor waterberging in het Oranjedal.

Planperiode

Het is de bedoeling dat voor 2015 bestemd en ingericht worden voor de waterbergende functie. Het traject om te komen tot een voorkeursvariant wordt dan ook direct aansluitend aan het structuurplan gevoerd. Nadat in 2008-2009 een voorkeursvariant is vastgesteld vindt uitwerking en realisatie plaats.

Consequentie

Variant 3 behelst mede de ontwikkeling van (een nog onbekend aantal) woningen. Dit betekent enerzijds dat een bijzonder woonmilieu, waterwonen, aan de lijst kan worden toegevoegd. Anderzijds heeft dit effect op het totaal aantal te realiseren woningen.

Projectkenmerken

Uitvoering van het project in nauwe samenspraak met partners van waterschap en provincie. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- wonen
- water
- werken (leisure)
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

FRO

1.6: Gebiedsontwikkeling Emmer Dierenpark & Theater

In 1999 is de bouw gestart van de Traverse en een nieuwe gedeelte van het Emmer Dierenpark op de Es. Momenteel is de diertuin hiermee gelocaliseerd op een tweetal plekken in het centrum van Emmen. Om het potentieel van de Dierentuin verder te versterken is het de bedoeling dat het gedeelte op de Es de komende jaren verder zal worden uitgebouwd zodat op termijn de gehele diertuin weer op één locatie gevestigd is. De realisatie van een vernieuwde diertuin wordt gecombineerd met de ontwikkeling van het Theater. In samenhang met het te ontwikkelen Evenementenplein ontstaat er een rijk geschakeerd cluster van leisure-functies.

Het nader vorm en inhoud geven aan het concept Emmer Dierenpark, in combinatie met een aantal andere functies is één van de belangrijkste uitdagingen waar Emmen de komende jaren voor gaat.

Behalve de ontwikkeling van een eigentijds diertuinconcept ligt er na de verhuizing van de diertuin van de huidige locatie een uitdagende en unieke binnenstedelijke herontwikkelingsopgave. Binnen een bestaand centrum komen meerdere hectares beschikbaar voor nieuwe functies. De omgang en invulling hiervan is nog ongewis; gezien het gebruik de afgelopen decennia liggen er kansen voor een bijzonder en onderscheiden concept.

Planperiode

De realisatie en verhuizing van het dierenpark zal in een aantal fasen plaatsvinden. Herontwikkeling van de vrijkomende centrumlocatie is het laatste onderdeel.

Consequenties

Projectkenmerken

Nadere concept-ontwikkeling en uitvoering. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- stedelijk centrum van en voor de regio
- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

Projectmanagementbureau

2. Programma's

2.1 Actieplan bedrijventerreinen 2020

Behalve Bargermeer liggen er in Emmen veel meer bedrijventerreinen. Zowel ten behoeve van de actualisering van de bestemmingsplannen, maar ook vanwege om de gewenste kwaliteitsimpuls te realiseren is een onderzoek nodig. Per bedrijventerreinen dient op terrein- en straatniveau de huidige kwaliteit in beeld te worden gebracht, evenals de gewenste kwaliteit en functie. Op gemeentelijk niveau wordt eveneens een duidelijke segmentering van de terreinen, of delen daarvan voorgestaan. Resultaten van de bedrijventerreinenkoers worden niet alleen gebruikt voor de nieuwe bestemmingsplannen, maar zullen gedeeltelijk ook leiden tot incidentele of structurele revitaliseringsmaatregelen op andere terreinen dan Bargermeer. Op basis van het actieplan kan vervolgens een aantal principes ten aanzien van het toewijzingsbeleid worden geformuleerd.

Planning

Het project dient in 2007 te worden uitgevoerd.

Projectkenmerken

Opstellen actieplan, vertaling in nieuwe bestemmingsplannen en revitalisering van terreingedeelten. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

Actieplan: BVB – economie en ruimtelijke ontwikkeling

Actualisatie bestemmingsplan: FRO

Aanpak herstructurering: PMB

2.2: Detailhandelsperspectief

Uit het onderzoek naar de detailhandel dat in het kader van het structuurplan is opgesteld is geconstateerd dat Emmen naar oppervlakte gemeten ruim voorzien is. De komende jaren ligt er nadrukkelijk dan ook meer een kwalitatieve dan een kwantitatieve opgave. Zowel voor de detailhandel als geheel, maar ook per winkelcentrum wordt op straatniveau op de ruimtelijke kwaliteit ingegaan. Er is in een aantal gevallen dan ook sprake van een samenloop met de revitalisering van een aantal dorpskernen (zie volgend project). Naast een noodzakelijke kwaliteitsimpuls in een aantal winkelcentra vormt ook de nieuwe woonwijk Delftlanden en de verdere ontwikkeling van de Nijbracht realiseren aandachtspunten voor de nieuwe retailstructuurvisie.

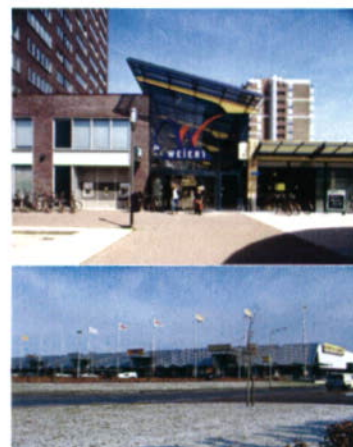
Planning

Op te stellen voor 2010. Op basis van de Nota Detailhandel worden de winkelcentra van een kwaliteitsimpuls voorzien. De uitwerking hiervan kan per centrum zeer verschillen, gezien het feit dat in een aantal gevallen er weinig of geen actie nodig is, en in andere gevallen juist wel.

Projectkenmerken

Opstellen overkoepelend perspectief voor de detailhandel, vertaling in nieuwe bestemmingsplannen en revitalisering van centragedeelten waar dit nodig is. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken

- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten
PM

Projecttrekker

Opstellen perspectiefnota: BVB – economie
Actualisatie bestemmingsplannen: FRO
Aanpak herstructurering: PMB

2.3: Revitalisering dorpskernen

In de centra van een aantal dorpen, in veel gevallen de hoofdkernen, is de komende jaren een kwaliteitsimpuls noodzakelijk. Het betreft hier de kernen van Schoonebeek, Nieuw Amsterdam, Erica, Emmer-Compascuum, Klazienaveen en Zwartemeer. Aparte planvorming leidt tot een opwaardering en versterking van de centra. Naast de winkelstructuur en het wonen krijgen ook andere functies (brede school, zorg, welzijn, bibliotheek, e.d.) hierin nadrukkelijke plek. Uitgangspunt zijn hier de in dit structuurplan geformuleerde principes.

Planning

Het betreft hier de revitalisering van een aantal dorpskernen waaraan in de periode van nu tot aan 2020 wordt gewerkt. Per hoofdkern wordt een masterplan opgesteld die de basis vormt voor de uit te voeren maatregelen.

Projectkenmerken

Opstellen masterplannen per kern, inclusief maatregelenpakket. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- wonen

Kosten
PM

Projecttrekker

FRO

2.4: Uitvoering Masterplan Emmen Centrum

Eén van de uitgangspunten van het Structuurplan vormt de keuze voor en inzet op een sterke stedelijke kern Emmen als centrum van de economische kernzone. Mede in dit kader is in 2003 het Masterplan Emmen Centrum 2020 vastgesteld. De versterking van de economische structuur en uitbouw van de centrumfuncties staat hierin centraal. Dit betekent dat kansen ingevuld moeten worden, sterke punten gekoesterd en zwakke punten of bedreigingen dienen te worden weggenomen. De aantrekkingskracht van het gebied om er te wonen, te werken en vrije tijd door te brengen dient te worden vergroot.

De komende jaren worden diverse functies aan het centrum toegevoegd die een bijdrage leveren aan het versterken van de stedelijkheid. Te noemen vallen hier onder meer de realisatie van het theater, de uitbreiding dierenpark, realisatie Kenniscampus, ontwikkeling Zorgboulevard, het toevoegen van woningen en de aanleg van een stadspark. Het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte, met als doel een zichtbaar vitaal en leefbaar stadscentrum ondersteunt het streven naar een verdere verstedelijking en centrale functie van het Emmer stadscentrum.

Binnen het Masterplan Emmen Centrum wordt het een en ander in deelgebieden nader uitgewerkt. Het stadscentrum wordt één van de visitekaartjes van de stad Emmen, waarbij de relatie met de directe omgeving – met name de essen – nadrukkelijk centraal staat. De essen worden als uitloopgebied en verlengstuk van het stadscentrum gezien. Hiermee wordt het contrast tussen stedelijkheid van en in het centrum met de omgeving benadrukt. Voor het langzaam verkeer worden de verbindingen met het centrum geoptimaliseerd.

Planning

De doorlooptijd loopt tot 2020.

Projectkenmerken

De uitvoering van het Masterplan Emmen Centrum 2020 wordt sinds de vaststelling in 2003 ter hand genomen. Op basis van het Masterplan vindt een verdere uitwerking per deelgebied plaats. In dit kader loopt reeds een aparte projectgroep; financiering van (deel)plannen vindt in dit kader separaat plaats. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- stedelijk centrum van en voor de regio
- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

Vigerend programma

Projecttrekker

PMB

2.5: BAHCO: Herstructurering Bargermeer Collectief

Onder de noemer Bahco wordt sinds 2001 hard gewerkt aan de herstructurering van het grootste bedrijventerrein van Noord-Nederland. In 2006 is de eerste fase van dit programma afgerond. Sindsdien wordt gewerkt aan fase 2. Gewerkt wordt aan projecten die de verbetering van de infrastructuur, duurzaamheid en de ruimtelijke kwaliteit ten doel hebben. Tijdens fase 2 wordt voorgesorteerd op fase 3 van het Bahco-programma.

Planning

De tweede fase van het Bahco project loopt tot medio 2008. Na deze periode zal het BAHCO-programma de derde fase ingaan.

Projectkenmerken

De uitvoering van Bahco fase 2 bestaat uit 16 concrete projecten. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken
- stedelijk centrum van en voor de regio
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

Vigerend programma

Projecttrekker

PMB

2.6: Zorg

De zorg (zowel care als cure) is één van de arbeidsmarktsectoren waarbinnen tot 2020 een forse groei wordt verwacht. De vergrijzing, een groeiende groep senioren die in toenemende mate vitaal en draagkrachtig zijn, leiden tot het ontstaan van een nieuw soort economie, de 'senioreneconomie'. Inzet op de zorg behelst niet één acties, maar een zorgvuldige inbedding van de zorg in het ruimtelijk-economisch beleid. In het onderstaande is een aantal concrete zaken benoemd waar de komende jaren aandacht voor moet komen om de kansen te verzilveren.

De gemeente Emmen heeft op het gebied van de zorg vooral een faciliterende sfeer. Dit geldt met name voor wat betreft het ruimtelijk beleid. Het adequaat inspelen op c.q. vertalen van eisen en wensen maakt dat de zorgsector zich in Emmen optimaal kan ontplooiën. Daar waar instellingen, ondernemers of andersoortige aan de zorg gerelateerde organisatie vernieuwende ideeën hebben, zal dit moeten worden uitgewerkt tot een levensvatbaar bedrijfsplan. De gemeente ondersteunt dit proces door partijen bij elkaar te brengen (makelaarsrol).

Tegelijkertijd hebben we ook in Emmen te maken met vergrijzing. Dit betekent dat de omvang van de basiszorg toe moet nemen. Dit is goed voor de werkgelegenheid, maar het is de vraag in welke mate die zorg nog betaald kan worden. Hoe dan ook, het is van belang dat de zorg op een geïntegreerde manier aangeboden wordt aan de patiënten, de ketenaanpak moet op orde komen. Met de komst van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) krijgt de gemeente meer sturingsmogelijkheden bij de tot standbrenging van die ketenaanpak. Op het vlak van de zorg wordt een pro-actieve rol voorgestaan.

Voor wat betreft het stimuleren van de zorgfunctie wordt aangesloten op de Kadernota Economie (2006), waarin de volgende lijnen benoemd zijn:

- Creëren aantrekkelijk woonklimaat met vernieuwende concepten (structuurplan)
- Creëren aantrekkelijk leefklimaat, stedelijke en culturele voorzieningen (nota leisure)
- Toeristische en vrije tijdssector door in te spelen op de vrije tijdsbesteding van senioren. Uitdaging om voor vitale en niet/minder vitale mensen toeristische voorzieningen/diensten aan te bieden. Afstemming tussen recreatieondernemers en zorginstellingen is gewenst.
- Lokale bedrijfsleven wijzen op de 'zorgeconomie & ouderenmarkt'
- Aantrekken van zorginstellingen en/of nieuwe bedrijvigheid op het gebied van zorg, welzijn en wellness
- Inspelen op trends t.a.v. schoonheid en gezondheid; o.a. kuuroorden, wellness-voorzieningen
- ICT-voorzieningen voor nieuwe/ innovatieve faciliteiten en zorg op afstand
- Impuls ouderen voor maatschappelijke initiatieven en vrijwilligerszaken
- Aantrekken en uitbreiding zorgopleidingen
- Stimuleren samenwerking onderwijs met zorginstellingen/bedrijfsleven (o.a. stageplaatsen, kennisuitwisseling en innovatie)

- Verdere ontwikkeling zorgsector i.s.m. zorginstellingen en/of onderwijs

Planning

Uitwerking van de kansen in de zorgsector vindt plaats in 2007-2008.

Kosten

Vigerend programma – kadernota economie

Projecttrekker

BVB - economie

2.7: Opwaarderen woonkwaliteit; Emmen Revisited en meer

Sinds 1997 wordt in Emmen onder de naam Emmen revisited gewerkt aan het in stand houden en verbeteren van het totale leef-, woon- en werkklimaat van de drie na-oorlogse wijken Angelslo, Emmerhout en Bargeres in Emmen. Deze drie wijken maken onderdeel uit van het landelijke beleid ten aanzien van de 56 aandachtswijken. Hieraan wordt vanuit een aantal organisaties samengewerkt.

Voor deze drie wijken vormt de opwaardering van de woonkwaliteiten een belangrijk doel. Maar ook buiten deze wijken is instandhouding en verbetering van de bestaande woningvoorraad een belangrijk doel. Blijvende aandacht voor dit thema binnen de gehele gemeente is zowel vanuit het perspectief van de woningmarkt (van aanbod- naar vraaggericht) als ruimtelijke kwaliteit noodzakelijk. Het betreft hier zowel de andere wijken in Emmen (Emmermeer, Rietlanden) als ook de wijken bij de dorpen, zoals bijvoorbeeld Nieuw-Amsterdam-Veenoord of Klazienaveen.

Planning

Permanent

Projectkenmerken

De uitvoering van Emmen Revisited is verdeeld over 3 wijken. Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- wonen
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

Vigerend programma

Projecttrekker

Projectbureau Emmen Revisited

2.8: Water

3. Projecten

3.1: Herstructurering glastuinbouw Erica-Klazienaveen

Een gedeelte van het huidige glastuinbouwareaal is functioneel verouderd en kwalitatief matig. Dit geldt voor zowel het tuinbouwcentrum Erica (met name het zuidelijk deel) als ook het

tuinbouwcentrum Klazienaveen (met name zuidwesthoek). Onderzoek naar de herstructureringsmogelijkheden staat niet los van de verdere ontwikkeling en uitbreiding van de glastuinbouw.

Voor het gedeelte nabij Erica geldt dat een visie op het gebied tussen Dommerskanaal, nieuwe weg naar Schoonebeek, Hoogeveense Vaart en Peelstraat/Pannenkoekendijk nodig is. Met name daar waar buitengewoon lastig wordt c.q. is te komen tot rendabele bedrijfsvoering zijn hierbij aandachtspunten. Op dit moment worden volledige functiewijzigingen niet voorzien; wel is een verbreding van activiteiten annex aan de glastuinbouw denkbaar. De locatie Erica is relatief laag gelegen; bij verdere ontwikkeling en/of intensivering van het gebied is er ruim aandacht voor waterberging. Hiervoor zijn zowel oplossingen binnen het plangebied als daarbuiten denkbaar. Voor wat dit laatste betreft kan gedacht worden aan berging nabij de Zandpol of in combinatie met het gebied van het Wild Life Resort⁶⁷.

Voor het glastuinbouwgebied Klazienaveen is met name aandacht en actie nodig voor het zuidwestelijke (en oudste) kwadrant. De verkaveling is in dit gedeelte minder efficiënt; tevens is de beeldkwaliteit langs de A37 voor verbetering vatbaar.

Planning

Het project dient in de periode 2008-2010 te worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt te starten met het gedeelte in Erica.

Projectkenmerken

De herstructurering van de glastuinbouw hangt samen met de uitgifte van het tuinbouwgebied Rundedal en de verdere ontwikkeling van de glastuinbouw.

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

SEO, PMB, BVB - economie

3.2: Imagocampagne Emmen

Behalve de inzet op bijzondere woonvormen, leisure en een kwaliteitsimpuls voor veel functies is het noodzakelijk dat er niet alleen aan fysieke opwaardering wordt gewerkt. De komende structuurplanperiode staat nadrukkelijk ook in het teken van het beter verkopen van het 'product' Emmen. Resultaat van deze stap is een veranderd imago, wat zich uit in meer bedrijven, inwoners en recreanten.

Planning

Het project dient gedurende langere tijd te worden uitgevoerd.

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken
- wonen

Kosten

---

⁶⁷ Of en in welke mate dit mogelijk is dient nog nader in beeld te worden gebracht.

PM

Projecttrekker
Communicatie

3.3: Snelweglandschap A37

De beleving van Emmen vanaf de snelweg dient ruimtelijk/stedenbouwkundig nader te worden uitgewerkt waarbij ook de afzonderlijke invulling van gedeelten aandacht verdient. De snelwegbeleving houdt echter niet op bij de gemeentegrenzen. In dit kader kan aangesloten worden op het Stedelijk Netwerk Zuid-Drenthe. Voorbeeld in dit kader is het routeontwerp A12. Voor de A12 is een ruimtelijke visie ontwikkeld die een betere wisselwerking met omgeving mogelijk maakt. Het doel hiervan was vierledig: functionele relaties zoeken tussen weg en omgeving, visuele relaties zoeken tussen weg en omgeving, zoeken naar een passende sturingsfilosofie en het beantwoorden van de vraag of het routeontwerp sterk genoeg is als 'unifying concept'.

Snelweglandschap A37

Komend vanuit Duitsland is de eerste kennismaking met het grondgebied één van het weidse Veenkoloniale landschap. Al snel is de eerste op- en afrit in beeld. In noordelijke richting is zicht op het moderne tuinbouwcentrum Rundedal/Klazienaveen. Aan de zuidzijde ligt Zwartemeer met een sportlandgoed en ligt mogelijke uitbreidingsruimte voor de glastuinbouw. Na een korte groene onderbreking (Oostersebos) volgt de hoogwaardige bedrijvigheid van Klazienaveen en het bedrijvenpark A37.

De passant zal inmiddels een aardig 'bedrijvige' indruk van de gemeente Emmen hebben gekregen. Kenmerkend aan Emmen is natuurlijk ook de ruimte en de openheid. Behoud van het open karakter van het Oranjedal (retentie- en recreatiegebied) als contrast biedt de gelegenheid deze kwaliteit te laten zien. Ter hoogte van Erica en Parc Sandur vindt een verdichting plaats richting afslag. Ingezet wordt op de ontwikkeling van de laan naar Nieuw Amsterdam. Een invulling met hoogwaardige en/of leisure activiteiten is hier op zijn plek om na het glas, de bedrijven en de openheid een vierde belevingselement - leisure - zichtbaar te maken. Belangrijk is ook behoud van de openheid in de verdere omgeving. Passanten zien vervolgens aan de zuidzijde nog de bebouwing van Nieuw Amsterdam (en vooral bedrijventerrein De Tweeling met zichtlocatie aan de A37) liggen. Bij de op- en afritten van de A37 die dienen ter ontsluiting van Emmen worden markeringspunten gerealiseerd. Nieuwe ontwikkelingen in het invloedsgebied van de A37 worden getoetst op passendheid binnen het snelweglandschap.

Planning

In 2008 uitvoering geven aan stedenbouwkundige visie op het gebied in de directe omgeving aan weerszijden van de A37 en vastlegging hiervan in de te actualiseren bestemmingsplannen.

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- werken
- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

€ 20.000,00

Projecttrekker

FRO

3.4: Herstel beekdalen

Door en vooral ook langs de randen van de gemeente Emmen loopt een viertal beken. Tot 2020 zullen deze beken in toenemende mate hersteld. Op deze wijze kan worden voldaan aan de doelstellingen van waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water), waterberging, landschaps- en natuurontwikkeling alsmede recreatief medegebruik.

Planning

De vier beken volgen een eigen planning. De loop van de Runde wordt momenteel reeds hersteld. Voor het Schoonebeeker Diep zijn de plannen in een vergevorderd stadium en kan de uitvoering spoedig plaatsvinden. Voor de periode 2007/2008 dient de planvorming voor de Sleenerstroom ter hand te worden genomen. Voor wat betreft de Valtherbeek vindt aansluiting plaats op het planvormingstraject van andere partijen; het deel wat binnen de gemeente Emmen ligt, is relatief beperkt.

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- impuls ruimtelijke kwaliteit
- veiligheid

Kosten

PM

Projecttrekker

FRO – Natuur & landschap

3.5: Ontwikkeling Leisure-as

Behalve de vaarverbinding die een belangrijke ruggengraat vormt voor leisure ontwikkelingen in de gemeente, loopt er dwars door de gemeente nog een tweede leisure-concentratie gebied. Dit deel is aangeduid met leisure-as. Onderdelen die vallen binnen de leisure as zijn onder meer:

- Dierenpark
- Emmen Centrum
- Oranjedal
- Parc Sandur
- Noordbargerbos
- Stadspark & essen
- Wild Life Resort Griendtsveen

Naast een aantal attractiepunten heeft de leisure as ook een belangrijk verbindende functie van Emmen met het buitengebied en vice versa. Het centrum van Emmen is via de leisure-as verbonden met zowel het Bargerveen als Schoonebeek en omgeving. Een wandel- en fietsroute die parallel aan deze route loopt is dan ook van belang. Nieuwe ontwikkelingen dienen zich zoveel mogelijk in de leisure as (of langs de vaarverbinding) te concentreren. Met dit project wordt een verdere actieve invulling van deze as voorgestaan. Sommige onderdelen, zoals het dierenpark, Oranjedal of Emmen Centrum zijn reeds benoemd als aparte projecten.

Planning

Middellange termijn

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- impuls ruimtelijke kwaliteit
- werken

Kosten

PM

Projecttrekker

FRO – Natuur & landschap, BVB – economie & toerisme

3.6: Ontwikkeling Bargerveen & realisatie (water)buffer

Het Bargerveen is een uniek natuurgebied. Het is van groot belang dat dit restant van het voormalige grootschalige Bourtanger Moor behouden blijft. Daarom ligt de realisatie van een omliggende buffer voor de hand. Binnen deze buffer kan het waterpeil worden verhoogd, wat noodzakelijk is om het veen te behouden. Tegelijkertijd kan de buffer worden gebruikt voor recreatief medegebruik. Door de ontwikkeling van de buffer kan het kwetsbare gebied zoveel mogelijk worden gevrijwaard van wandelaars/fietsers. Immers ook vanuit de randen met het zicht op het Bargerveen kan de openheid en authenticiteit worden beleefd. Hier is naast een padenstructuur (wandelen, fietsen, ATB) ook ruimte voor bijvoorbeeld een horecavoorziening.

Planning

Middellange termijn. hersteld.

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

FRO – Natuur & landschap

3.7: Herziening Masterplan Delftlanden II en III

De Delftlanden is de nieuwste uitbreidingswijk van Emmen. Momenteel wordt gewerkt aan de realisatie van de eerste fase.

Het bestaande Masterplan Delftlanden is in 1997 vastgesteld. Omdat er op een aantal beleidsterreinen ontwikkelingen of gewijzigde inzichten zijn, moet het Masterplan voor de tweede en derde fase aangepast worden. Belangrijkste wijziging vormt een verlaging van het aantal woningen.

Om te kunnen voorzien in de marktvrage zijn meer landelijke en dorpse woonmilieus noodzakelijk. Dit betekent een lagere dichtheid en de realisatie van een bijzonder woonconcept. Het exacte aantal woningen dat in de tweede en derde fase gerealiseerd zal worden hangt af van de precieze stedenbouwkundige invulling van de herziening. Hiertoe loop in de eerste helft van 2007 een verdiepend marktonderzoek Vast staat dat het aantal van 1.900 woningen (masterplan 1997) bij lange na niet gehaald kan worden.

Planning

2008

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- wonen

Kosten

PM

Projecttrekker

PMB

3.8: Aanvullen fietspadenstructuur

Een veilige verbinding vanuit de wijken en de dorpen met het centrum van Emmen, alsmede onderling is een uitgangspunt voor een duurzaam veilige fietspadenstructuur. Daar waar 'gaten' in deze structuur worden aangetroffen worden deze in de periode tot 2020 aangevuld. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op projecten die lopen. Voorbeeld hiervan is het Bahco-project.

Voor wat betreft de recreatieve fietsstructuur, wordt bekeken waar verbindingen tussen recreatieve voorzieningen ontbreken of opgewaarderd moeten worden. Tevens is hierbij de aansluiting op het Drentse en Duitse fietsnetwerk van belang. Het eindstreefbeeld is hierbij een fietsknooppuntensysteem; de recreatieve gebruiker kan zelf zo zijn eigen route samenstellen

Planning

Gehele periode

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- bereikbaarheid

Kosten

PM, in principe wordt aangehaakt op projecten die spelen

Projecttrekker

FRO - verkeer

3.9: Bestemmingsplan Buitengebied

Dit structuurplan legt op de hoofdlijnen de ruimtelijke structuur richting 2020 vast. Voor de nieuw op te stellen bestemmingsplannen geeft het structuurplan de richting weer. Het is van belang dat deze beleidskoers echter ook vertaald wordt in concreet toetsbare kaders die de gewenste ontwikkelingen mogelijk maakt. Naast het feit dat de bestemmingsplannen in de gemeente geactualiseerd moeten worden, er voor diverse ontwikkelingen een apart bestemmingsplan is danwel opgesteld moeten, is het noodzakelijk dat er een nieuw bestemmingsplan buitengebied wordt op- en vastgesteld. Hierin worden de diverse ontwikkelingen, kansen, maar ook kwaliteiten geborgd.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (naar verwachting eind 2007, begin 2008) gaat er op het vlak van bestemmingsplannen overigens het nodige veranderen (zie onderstaand kader).

Wat verandert er globaal aan de Wet op de Ruimtelijke Ordening?

Ruimtelijke beslissingen worden op allerlei niveaus genomen - landelijk, regionaal en lokaal. Voortaan moet duidelijk zijn wie waarvoor verantwoordelijk is. Daarnaast moeten gemeentelijke bestemmingsplannen actueler worden en moeten gemeenten beter gaan toezien op ruimtelijke ontwikkelingen (handhaving).

Wat verandert er op het gebied van sturing door Rijk, provincies en gemeenten?

Rijk, provincies en gemeenten stellen een structuurvisie op. Dit is een strategisch beleidsdocument over de ruimtelijke ontwikkelingen in een bepaald gebied. Een structuurvisie komt in de plaats van de planologische kernbeslissing, het streekplan en het structuurplan. Beleidsdoelen uit de structuurvisie worden gerealiseerd in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan wordt in principe opgesteld door de gemeente. Rijk en provincie kunnen gemeenten algemene regels geven, die de gemeente in acht moet nemen. Vinden Rijk en provincie dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor een bepaalde ontwikkeling of gebied, kunnen ze zelf het bestemmingsplan vaststellen.

Wat verandert er op het punt van bestemmingsplannen?

De positie van het bestemmingsplan wordt versterkt door, onder meer, de volgende maatregelen:

- Bestemmingsplannen worden verplicht voor het gehele gemeentelijke grondgebied;
- Bestemmingsplannen moeten binnen een periode van tien jaar, gerekend vanaf de datum van vaststelling van het bestemmingsplan, opnieuw worden vastgesteld. Doen gemeenten dit niet, dan kunnen zij geen rechten meer heffen voor verleende diensten verband houdend met het desbetreffende bestemmingsplan. Dit betekent overigens niet dat gemeenten geen bouwvergunningen meer kunnen verlenen, gemeenten kunnen alleen de kosten daarvan niet in rekening brengen;
- De bestemmingsplanprocedure wordt verkort van ruim een jaar naar ongeveer 26 weken;
- Buitenplanse vrijstellingen (art. 19 huidige WRO) worden drastisch beperkt tot een 'kruielijst';
- Iedereen kan bij de gemeenteraad een verzoek tot herziening van het bestemmingsplan indienen;
- Digitalisering van bestemmingsplannen wordt verplicht;
- Er is niet langer sprake van goedkeuring van een bestemmingsplan door de provincie;
- Provincies en Rijk kunnen in een bestemmingsplanprocedure wel een aanwijzing geven;
- Gemeenten doen jaarlijks verslag van hun ruimtelijk beleid (o.a. actualiteit bestemmingsplannen en handhavingbeleid).

Planning

2008-2009

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- Impuls ruimtelijke kwaliteit
- Wonen
- Werken

Kosten

PM

Projecttrekker

FRO

3.10: Ruimtelijke waardenkaart

Binnen de gemeente Emmen is in brede zin het nodige aanwezig op het vlak van ruimtelijke waarden. Het betreft hier zowel zichtbare zaken (hunebedden, natuur, landschappen, monumenten, verkaveling, cultuurhistorie, openheid) als ook onzichtbare zaken (bodem, archeologie). Het opstellen van een ruimtelijke waardenkaart met achterliggend rapport is één van de uitwerkingen van het structuurplan. De ruimtelijke waardenkaart gaat op detailniveau in op de diverse ruimtelijke waarden en geeft ook een beschrijving van deze waarde. Het document levert daarnaast belangrijke input voor het nieuw op te stellen bestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Emmen.

Planning

2008

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:
Impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten

PM

Projecttrekker

FRO – natuur & landschap

3.11: Verdubbeling N34

In de netwerk analyse Zuid Drenthe 2006 wordt ten aanzien van de N 34 opgemerkt dat de corridor Hardenberg-Coevorden-Emmen onder druk staat: er is een groot verkeersaanbod/ onveilige aansluitingen. De binnenstedelijke verkeersproblemen op de Hondsrugweg+Rondweg beïnvloeden in negatieve zin de doorstroming op de hiervoor genoemde corridor. Bijzonder aandachtspunt voor Emmen is het grote verkeersaanbod N 34, gedeelte tussen de afslagen Emmen-zuid en Frieslandroute. Voor wat betreft het Emmense deel van de N 34 geldt dat met het oog op verkeersintensiteiten een verdubbeling tussen Emmen-zuid en Emmen-Frieslandroute noodzakelijk is.

Planning

Gehele periode

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:
- bereikbaarheid

Kosten

PM

Projecttrekker

BVB

3.12: Brede School en multifunctionele centra

In Emmen is op een aantal plekken (bijvoorbeeld in Angelslo) een Brede School gerealiseerd. De komende jaren wordt op veel meer locaties. Op 14 locaties wordt door scholen en instellingen onder begeleiding van locatieprojectleiders en onder aansturing van de Stuurgroep brede schoolontwikkeling concepten ontwikkeld, die vervolgens, indien haalbaar, geïmplementeerd zullen worden. Naast het integreren van Brede School (onderwijs-) nevenvoorzieningen zoals sportverenigingen, buurtwerk, voor- en naschoolse opvang kunnen ook andere welzijns- of dienstverlenende activiteiten deel uit maken van een Brede School. Daar waar het minder voor de hand ligt functies te concentreren rond een school of zorgvoorziening, is het concept van het Kulturhus ook in beeld.

Planning

2007-2008

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:
- behoud ruimtelijke structuur voorzieningen

Kosten

Lopend project, mogelijk gemaakt met behulp van ESF-subsidie.

Projecttrekker
BVB

3.13: Station Emmen-Zuid

De gemeente Emmen is in 2006 gestart met de voorbereiding voor een nieuw spoorwegstation in de nieuwbouwwijk Delftlanden. Het komt in de plaats van het bestaande station in Bargeres dat voor veel reizigers minder gunstig ligt. Het nieuwe station krijgt vooral een functie voor de inwoners van Emmen Zuid (Rietlanden, Parc Sandur, Delftlanden en Bargeres). Station Emmen Zuid komt ten westen van de spoorwegovergang in de Nieuw-Amsterdamsestraat. De spoorwegovergang zelf wordt dan meteen vervangen door een ongelijkvloerse kruising: de Nieuw-Amsterdamsestraat gaat via een tunnelbak onder het spoor door. De plannen worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met ProRail.

Planning
Het is de bedoeling dat het station en de onderdoorgang eind 2009 klaar zijn

Projectkenmerken
Het project draagt bij aan de doelstelling van:
- bereikbaarheid

Kosten
De verplaatsing van het station is financieel mogelijk gemaakt door bijdragen van het rijk, de provincie en de gemeente.

Projecttrekker
PMB

3.14: Onderwijs,kennis en innovatie

Met de diversificatie die wordt voorgestaan betekent ook dat er deels andere eisen aan de arbeidsmarkt gesteld worden. Dit geldt zowel voor technische opleidingen, maar ook voor bijvoorbeeld de zorg. De komende jaren is dit een onderwerp dat derhalve hoog op de agenda zal staan. Zo wordt er samen met een aantal partners gewerkt aan de totstandkoming van de Kenniscampus Emmen. Naast opleiding en scholing staan innovatie en kennisuitwisseling nadrukkelijk centraal in dit concept.

Planning
Gehele planperiode

Projectkenmerken
Het project draagt bij aan de doelstelling van:
- werken

Kosten
Realisatie van de Kenniscampus Emmen valt binnen de lopende projectiem.

Projecttrekker
BVB

3.15: Groenvisie

Planning
2008

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- impuls ruimtelijke kwaliteit

Kosten
PM

Projecttrekker
FRO en dienst Gebied

3.16: Wild Life Resort

De plannen van de Griendtsveenmaatschappij ten aanzien van het Wild Life Resort betekenen een ruimtelijke transformatie. Het gebied verandert van een agrarische naar meer recreatieve en natuurlijke functie. Om de bestaande initiatieven verder te beoordelen c.q. te begeleiden is een aanzienlijke inzet van de gemeente Emmen benodigd. Het plan sluit aan in de zoektocht naar nieuwe economische dragers.

Planning
2008

Projectkenmerken

Het project draagt bij aan de doelstelling van:

- impuls ruimtelijke kwaliteit
- werken

Kosten
PM

Projecttrekker
SEO (+BVB en FRO)

3.17: Actualisatie Toeristisch-recreatief Ontwikkelingsplan